

VAŽNOST PSIHIČKOG POTENCIJALA - GOLEMA DUŠEVNA JAKOST HRVATSKOG VOJNIKA

U ratu je glavno i konačno mjerilo vojne učinkovitosti pobjeda ili poraz. Za ostvarenje pobjede svakoj vojsci najvrjedniji su psihički potencijali, vojska najviše razine psihičke bojne spremnosti. O tome zorno svjedoče ne samo znanstvene činjenice, već i brojne osloboditeljske operacije Hrvatske vojske tijekom Domovinskog rata, ali i učinkovitost hrvatskih vojnika u misijama diljem svijeta.

Ovih dana poklopila su se dva događaja na poseban način međusobno povezana, a koji govore u prilog važnosti psihičkog potencijala. Jedan nas vodi u dane planiranja i provedbe oslobodilačke operacije Maslenica tijekom koje je upravo važnost hrvatskog vojnika došla do punog izražaja. Pred sam početak operacije, vojni standardi o omjeru snaga te ostalim čimbenicima kojih se valja pridržavati pri planiranju svake vojne, a osobito napadnih operacija, bili su izrazito nepovoljni za hrvatsku stranu. O tome svjedoče i riječi generala Janka Bobetka:

"- Početni odnos snaga, s kojim smo krenuli u prvu etapu, bio je otprilike po tri i pol tisuće ljudi na objema stranama." (Prisjetimo se, preporučani odnos za takvu operaciju je 3:1 - op.a.) "- U drugoj etapi operacije neprijateljske snage su narasle na gotovo osam tisuća ljudi. Naše su snage na širokoj fronti u tom trenutku bile neukopane i neorganizirane za obranu, s rijetko zaposjednutom linijom. To je bio najopasniji trenutak cijele operacije. Po odnosu snaga, mogli su nas razbiti, ući u Zadar i pretvoriti operaciju "Maslenica" od velike hrvatske pobjede u veliki hrvatski poraz."

Pripadnici Hrvatske vojske s nestrpljenjem su dočekali zadaću za pripremu i provedbu operacije i jedinstveno krenuli s visokom razinom odlučnosti i pripremljenosti, inicijativom pojedinaca i cjelokupnih postrojbi. Isplaniran i pripremljen napad hrvatskih vojno-redarstvenih snaga (unatoč nepovoljnom odnosu), proveden rano u jutro 22. siječnja, zatekao i potpuno iznenadio neprijatelja. Napredovanje hrvatskih snaga u prvim danima izazvalo je "rasulo" kako je sama protivnička strana, prema srpskom vojnom izvješću, opisala stanje u vlastitim postrojbama. Iako je protivničko čelništvo uočilo grupiranje hrvatskih snaga, nije uspjelo pravodobno organizirati obranu koja bi spriječila napredovanje Hrvatske vojske. Pristigli dragovoljci, koji su trebali konsolidirati protivničku stranu, odmah ubačeni u borbu već su nakon deset dana u velikom broju dezertirali.

Tijekom akcije (planirane i provedene u razdoblju od 6. do 27 siječnja 1993. godine) hrvatski vojnici i policajci oslobodili su zadarsko zaleđe, Masleničko ždrilo i zrakoplovnu luku Zemunik.

Drugi događaj, vezan je uz doajena hrvatske vojne psihologije i velikog zagovornika važnosti ljudskog potencijala u vojsci i promicatelja slave i "goleme duševne jakosti hrvatskog vojnika". Napustio nas je umirovljeni pukovnik, profesor Želimir Pavlina koji je svoje gimnazijske dane proveo upravo u Zadru. Rođen je 1939. godine u Mulinama na otoku Ugljanu. Čitav svoj radni vijek posvetio je popularizaciji psihologijske znanosti, a u obranu Hrvatske, kao sveučilišni profesor, uključio se odmah na početku, u travnju 1991.

U Hrvatskoj vojsci od 1991. do 2002. obnašao je dužnost voditelja vojnopsihologijske izobrazbe u HV-u, zamjenika ravnatelja Odjela za vojnu psihologiju MORH-a i pročelnika Katedre vojne psihologije. Tvorač je nastavnih planova i programa iz vojne psihologije i predavao različite predmete iz područja vojne psihologije na svim razinama Dočasničke i Časničke škole, Vojnodiplomatskoj školi te Zapovjedno-stožernoj školi "Blago Zadro". Još od 1974. godine predavao je studentima Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Rijeci, studentima Akademije likovnih umjetnosti, Fakulteta političkih znanosti, Pravnog fakulteta i Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Kao nastavnik u brojnim tečajevima diljem Hrvatske, sudjelovao je u psihologijskoj izobrazbi srednjoškolskih profesora. Obnašao je i dužnost pročelnika Odsjeka za pedagošku izobrazbu Pedagogijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Prof. Želimir Pavlina odlikovan je Spomenicom domovinske zahvalnosti, Spomenicom Domovinskog rata, Redom hrvatskog pletera, Redom hrvatskog trolista, medaljama "Bljesak" i "Oluja". Nagrađen je Psihologijskom nagradom "Ramiro Bujas" za društvenu afirmaciju psihologije, nagradom "Marko Marulić" za osobito vrijedan doprinos primijenjenoj psihologiji, nagradom "Zlatni grb Hrvatskog psihološkog društva" za osobito vrijedan prinos radu i razvitku Hrvatskog psihološkog društva.